

Dosarul nr. 2r-752/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: L. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de apel Chișinău (Jud: M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Tatiana Manova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Manova
împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, sediul Botanica și Inspectoratului de
Poliție Botanica, cu privire la obligarea examinării plângerii,
împotriva încheierii din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a restituit cererea de recurs depusă de Tatiana Manova,

c o n s t a t ă :

La 02 mai 2019, Tatiana Manova a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, sediul Botanica și Inspectoratului de
Poliție Botanica, cu privire la obligarea examinării plângerii.

Tatiana Manova a solicitat repunerea în termenul de contestare a deciziilor din
18 ianuarie 2017 și 30 decembrie 2016, recunoașterea ca neîntemeiate refuzurile
pârâților de a examina plângerea și obligarea pârâților să examineze plângerea.

Prin încheierea din 15 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a
refuzat în primirea cererii depusă de Tatiana Manova, din motiv că cererea nu
urmează a fi examinată în procedură civilă.

La 01 iulie 2019, Tatiana Manova a depus recurs împotriva încheierii din 15
mai 2019 a primei instanțe, solicitând casarea încheierii recurate, cu pronunțarea
unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit
cererea de recurs depusă de Tatiana Manova, din motiv că actul judecătoresc a fost
contestat peste termenul prevăzut de lege.

La 11 noiembrie 2019, Tatiana Manova a declarat recurs împotriva încheierii
din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termenul
de contestare a deciziilor din 18 ianuarie 2017 și 30 decembrie 2016, recunoașterea
ca neîntemeiate refuzurile pârâților de a examina plângerea și obligarea pârâților să
examineze plângerea.

La 03 decembrie 2019, Tatiana Manova a depus cerere suplimentară de recurs, solicitând casarea încheierii din 15 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și încheierea din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs menționează că ambele cereri au fost depuse în limba rusă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui cererea de recurs, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b¹) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

În speță se atestă că, la 02 mai 2019, Tatiana Manova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, sediul Botanica și Inspectoratului de Poliție Botanica, cu privire la obligarea examinării plângerii.

Prin încheierea din 15 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a refuzat în primirea cererii depusă de Tatiana Manova, din motiv că cererea nu urmează a fi examinată în procedură civilă (f.d. 9).

La 01 iulie 2019, Tatiana Manova a depus recurs împotriva încheierii din 15 mai 2019 a primei instanțe, solicitând casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată (f.d. 13-14).

Prin încheierea din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de recurs depusă de Tatiana Manova, din motiv că actul judecătoresc a fost contestat peste termenul prevăzut de lege (f.d. 76-78).

Instanța de recurs menționează că, prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În conformitate cu art. 13 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine.

Articolul 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la organizarea judecătorească statuează că procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Mai mult, Colegiul reține că prevederi similare celor constituționale precizate se conțin și în art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform căreia judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

Astfel, sensul autentic al normelor citate supra evocă principiul utilizării limbii oficiale, care impune o condiție ca judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Din cele menționate rezultă că documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba moldovenească. Cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă, dar traduse și în limba de stat.

Instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă decât în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înlăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Tatiana Manova este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. b¹), alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Tatiana Manova împotriva încheierii din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Manova împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, sediul Botanica și Inspectoratului de Poliție Botanica, cu privire la obligarea examinării plângerii.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Galina Stratulat